

Wilt u reageren?
Hebt u een voorstel voor *Opinie*?
Mail dan naar opinie@tijd.be

Pieter Timmermans

Van tijdelijke naar structurele maatregelen is van moeten

De komende weken moet een trein van structurele ingrepen op gang getrokken worden. De sociale partners hebben daarin een verpletterende verantwoordelijkheid.

De coronacrisis hakt zwaar in op de Belgische economie. De economische krimp in 2020 was zwaar. Een daling van het bruto binnenlands product (bbp) met 7 procent, of bijna 30 miljard euro, is nooit gezien. Ondanks het verwachte herstel dit jaar zitten we midden 2021 nog altijd ongeveer 5 procent onder het niveau van 2019. Volgens de recente studie van het Verbond van Belgische Ondernemingen en Graydon flirt een op de vijf van de gezonde bedrijven met een faillissement als geen stevig solvabiliteitsplan uitgewerkt wordt. Een verlies van 100.000 banen valt in dat geval niet uit te sluiten.

Belangrijke tijdelijke steunmaatregelen van zowel de federale als de regionale overheden hebben ertoe bijgedragen dat de cashbehoefte van zowel bedrijven als werknemers gedekt konden worden. Daardoor kon het faillissementsrisico voor bedrijven in 2020 met bijna de helft verkleind worden. Voor de werknemers werd het inkomensverlies grotendeels geneutraliseerd. De koopkrachtondersteunende maatregelen beliepen ongeveer 9 miljard euro. De steun aan bedrijven en zelfstandigen kan op 7 miljard geschat worden.

Leidmotief

Ons land, net zoals vele andere EU-landen, is aanbeland in een nieuwe fase. Hoe kun-

nen we de postcorona-economie structureel versterken in de plaats van ze tijdelijk aan het infuus te leggen? Van tijdelijke naar structurele ingrepen moet het leidmotief zijn.

De federale regering loste zopas een eerste salvo structurele maatregelen. Het federale aandeel in het Belgische investerings- en herstelplan - 1,25 miljard euro - werd ingevuld met onder meer investeringen in energie (energie-eiland voor de kust), mobiliteit (spoor) en de isolatie van overheidsgebouwen. Daarnaast komt er een transformatiefonds, waardoor privaatspaarkapitaal en de samenwerking tussen de private en de publieke sector mogelijk worden. Een begininzet van 750 miljoen euro kan daardoor opgetild worden naar 2 à 3 miljard euro. Ten slotte wordt het tijdelijke moratorium op faillissementen vervangen door een modernere en economisch efficiëntere versie van het gerechtelijk akkoord.

Dat is een goed begin. Maar het is nu ook echt tijd om een krachtig solvabiliteitsplan uit te werken dat de geleidelijke opdoeking van de liquiditeitsmaatregelen vervangt en een tsunami van faillissementen kan helpen voorkomen.

Groep van 10

Die trein van structurele ingrepen moet in de komende weken verder op gang getrokken worden. De sociale partners - de Groep van 10 - hebben daarin een verpletterende verantwoordelijkheid. Een loonakkoord op maat van wat onze economie aan kan, zal het herstel bevorderen. Een akkoord dat de competitiviteit van onze bedrijven ondermijnt, leidt tot banenverlies. Voorts zijn sterke en concurrentiebedrijven de beste garantie voor een sterke sociale zekerheid.

Bovendien kan een doelgerichte invulling van de welvaartsenveloppe oplossingen bieden voor de echte schrijnende tekortkomingen in onze sociale zekerheid. In deze coronatijd, waarin de schaarse overheidsmiddelen het best zo efficiënt en

Het is beter iets meer geld uit te trekken voor een kleinere groep die het echt nodig heeft, dan een klein bedrag te verspreiden over velen.

doeltreffend mogelijk ingezet worden, is het meer aangewezen de welvaartsenveloppe prioritair in te zetten waar die het grootste armoedebestrijdende effect heeft. Een lineaire verdeling van de schaarse middelen over heel veel uitkeringstrekkers is niet structureel en zeker niet efficiënt. Beter iets meer geven aan een kleinere groep die het echt nodig heeft, dan een klein bedrag verspreiden over velen.

Nog belangrijker zijn structurele ingrepen om levenslang leren eindelijk ingang te doen vinden. Om te garanderen dat de Belgen de nodige skills hebben voor een wereld in verandering is het hoog tijd voor een mentaliteitswijziging en moet alles in het werk gesteld worden om een cultuur van levenslang leren te stimuleren.

Nachtarbeid

Of nog, structurele hervormingen in de rigide arbeidswetgeving om de e-commerce te laten bloeien in ons land. Zo begint 'nachtarbeid' bij ons om 20 uur, in de buurlanden is dat pas om middernacht. Die beperkingen maken dat distributiecentra zich vaak net over de grens, in Nederland, Frankrijk of Duitsland, vestigen.

Er liggen nog werven te wachten. De werkgelegenheidsconferentie om de werkgelegenheidsgraad naar 80 procent op te tillen. Of de regionale invulling van het Belgische investerings- en herstelplan. En het robuuster maken van ons pensioenstelsel. Dat vereist niet alleen meer mensen aan de slag, maar ook structurele hervormingen waardoor de pensioenstelsels voor zelfstandigen, werknemers en ambtenaren dichter naar elkaar toegroeien.

Veel werk op de plank. Maar dat structurele ingrepen in de plaats van tijdelijke nodig zijn, staat als een paal boven water.

Pieter Timmermans

CEO van het Verbond van Belgische Ondernemingen

Column

Youssef Kobo

Meme Street

Nieuwsankers van MSNBC en Fox Business die de memecultuur aan hun publiek proberen uit te leggen, financieel analisten die zich verdiepen in de psyche van Reddit-gebruikers, Wall Street-goeroes die pleiten voor meer regelgeving. Hefboomfondsmangers die internetnerds vervloeken, Elon Musk die gretig het vuur oppoekt in de generatie- en cultuurclash tussen Wall Street-giganten en kleine investeerders op Main Street.

Zelden was financiële berichtgeving zo entertainend als nu. Het gebeurt niet elke dag dat een stelletje zelfverklaarde 'internet nerds en degenerates' Wall Street op de knieën dwingt.

Financieel analisten keken vol ongeloof naar de waanzinnige titanenstrijd afgelopen week op de tickers van hun Bloomberg-terminals. Een hedendaagse versie van David versus Goliath, waarbij die eerste de slinger en steen inruilde voor de populaire Robinhood-beleggersapp, en Goliath uithulde op prime time TV. Verontwaardigd en gebruuskeerd omdat kleine beleggers dezelfde tactieken toepasten als hijzelf.

Uiteraard kent u de contouren van dit verhaal. Op de Wall StreetsBets-pagina van Reddit viseren honderdduizenden kleine beleggers, veelal jonge millennials, beleggingsfondsen en financiële instellingen die bedrijven shortten. Ze doen dat door massaal aandelen te kopen waartegen fondsen shortposities hebben ingenomen. Daardoor lijden hefboomfondsen megaverliezen en moesten sommige bijna de boeken neerleggen.

Onder meer BlackBerry, AMC en GameStop werden de afgelopen dagen de hemel ingepraagd op Reddit. GameStop zag in enkele weken tijd zijn koers exploderen van 2,57 dollar tot bijna 500 dollar per aandeel. Financiële instellingen verloren door de heftige prijschommelingen meer dan 70 miljard dollar op hun shortposities.

Uit de GameStop-saga leren we enkele belangrijke trendbreuken: de ongeziene mobilisatiekracht van internetfora en de memecultuur, de democratisering van de beurs en de stijgende koopkracht en divergerende normen en waarden van millennials.

Internetfora als Reddit, 9GAG en 4Chan lokken dagelijks tientallen miljoenen jonge gebruikers van over heel de wereld naar hun websites met behulp van memes, beelden die de draak steken met actuele gebeurtenissen en referenties aan de hedendaagse popcultuur bevatten. De talloze memes groeiden uit tot de universele taal van het internet.

Wie twijfelt aan de kracht van dit fenomeen moet zich de vraag stellen wat hij onthouden heeft van de inauguratie van de Amerikaanse president Joe Biden. Juist, voormalig presidentskandidaat Bernie Sanders die met sombere blik, gekruiste armen en wollen handschoenen een verveelde indruk naliet. Het beeld ging in een mum van tijd viral en dook plots op in duizenden verschillende formats in elke uithoek van de wereld.

Waardoor niemand nog oog had voor Biden. Memes hebben nu eenmaal de gewoonte alle aandacht naar zich toe te zuigen. Het hoeft niet te verbazen dat die andere Democratische presidentskandidaat, Michael Bloomberg, tijdens de voorverkiezingen een jaar eerder miljoenen dollars investeerde in een 'memecampagne' gericht op jonge kiezers.

Te veel bedrijven halen hun neus op voor memes in hun communicatie. Ze begrijpen het concept niet, vinden het te puberaal of onderschatten de universele aantrekkingskracht van het format. De zelfverklaarde 'meme lord' Elon Musk begrijpt dat wel en communiceert op zijn Twitter-account vaak in internettaal en met memes. Goed wetende dat een aanzienlijk deel van zijn aandeelhouders millennials zijn, die meer verknocht zijn aan het merk Tesla dan aan de intrinsieke waarde van het bedrijf.

Amerikaanse millennials ontdekken Wall Street dankzij Instagram-memepagina's als Litquidity, Arbitrage Andy en Mrs. Down Jones, en investeren hun geld in bedrijven waarin ze geloven. Apps zoals Robinhood die geen commissies aanrekenen op hun beleggingen verlagen de instapdrempel naar de beurs.

In plaats van jonge beleggers weg te zetten als ongeleide projectielen die de beurs manipuleren, vragen financiële instellingen zich beter af hoe ze hun producten en diensten aantrekkelijk kunnen maken voor deze jonge generatie.

Hefboomfondsmangers die in het verleden gretig de markten manipuleerden met complexe wiskundige modellen, waardoor kleine beleggers stevast het onderspit moesten delven, moeten zich nu niet druk maken omdat hun eigen tactieken tegen hen gebruikt worden. Wie Monopoly speelt, moet tegen zijn verlies kunnen.

Youssef Kobo

Managing director van A Seat At The Table

Het Financiële Dagblad

We moeten na de vaccinatie weer snel uit de startblokken

gespot

Denk nu al na over het herstelbeleid. Het duurt allemaal zo lang en mensen worden moede-loos. Het hebben over de volgende fase geeft mensen energie. We lopen voortdurend een stapje achter. Nu is het zaak dat we niet wachten tot alle maatregelen zijn opgeheven, maar alvast gaan kijken wat ons te doen staat. Benut de lessen die we hebben geleerd over digitalisering in de zorg, het onderwijs en de publieke dienstverlening in de verbetertrajecten die daar toch al nodig waren. En koppelt het herstel aan duurzaamheidsdoelstellingen. Zie dat niet als twee aparte investeringsstromen. Naarmate de crisis langer duurt, groeit de psychische druk. Vooral bij jongeren vallen de maatregelen erg zwaar. Maar naarmate het langer duurt, neemt de mentale moeheid bij iedereen toe. Laat gedragswetenschappers een concreet plan maken voor die laatste maanden, over hoe we de mentale gezondheid kunnen bevorderen. Het is een hobbelig pad naar herstel en er zijn voortdurend dompers. Daarom moeten we opletten dat we met elkaar niet in een zwart gat duiken. Want hoe somberder we worden, hoe slechter het met ons én de economie gaat. Dat kunnen we ons niet permitteren.

Mariëtte Hamer

Voorzitster Sociaal-Economische Raad

De opinie van Zak

Youssef Kobo

Managing director van A Seat At The Table